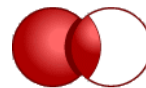

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU BUDŽETA-PRORAČUNA U FBiH
SARAJEVO**

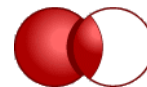
Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel:++387 (0) 33 221 623, Fax:716 400, www.saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

UR – 017, 013 – 01/04

**IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
na dan 31. decembra 2003. godine**

**POREZNA UPRAVA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

Sarajevo, april 2004. godine

**MENADŽMENTU
POREZNE UPRAVE FBiH**

NEOVISNO REVIZIJSKO MIŠLJENJE

1. Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja **Porezne uprave FBiH** iskazanu na stranicama 1 do 8, za godinu koja je završila 31.decembra 2003. godine. **Za ove izvještaje odgovornost snosi menadžment Porezne uprave FBiH.** Naša odgovornost svodi se na izražavanje mišljenja o tim finansijskim izvještajima na temelju provedene revizije.
2. Reviziju smo obavili, na osnovu ovlaštenja u skladu sa Zakonom o reviziji ("Sl.novine FBiH", broj 48/99), a u skladu sa INTOSAI međunarodnim standardima.Ovi standardi zahtijevaju planiranje i obavljanje revizije tako da revizija pruži razumno uvjerenje o tome ima li u finansijskim izvještajima značajnih pogrešaka kao i da li su finansijske transakcije izvršene u skladu sa zakonskim propisima. Revizija je uključila ispitivanje, testiranje i prikupljanje dokaza koji potkrepljuju iznose i objave u finansijskim izvještajima. Revizija je također obuhvatila ocjenu primjenjenih računovodstvenih načela i vrednovanje sveukupne prezentacije finansijskih izvještaja i ocjenu primjene propisa. Vjerujemo da je provedena revizija pouzdani osnov za izražavanje našeg mišljenja.
3. Nakon obavljene revizije finansijskih izvještaja Porezne uprave FBiH, skrećemo pažnju na slijedeće činjenice :
  - **Nedovoljno funkcionisanje sistema internih kontrola u dijelu neadekvatnog praćenja utroška budžetskih sredstava tokom godine;**
  - **Prekoračenje izdataka na pojedinim budžetskim pozicijama suprotno Zakonu o budžetima/proračunima i Zakonu o izvršavanju budžeta/proračuna u FBiH za 2003. godinu u iznosu od 191.542,10 KM;**
  - **Nepostojanje adekvatnih evidencija o naplaćenim prihodima po osnovu troškova prisilne naplate (5% od ukupne porezne obaveze kao trošak naplate);**
  - **Nedosljednosti u primjeni Uredbe o postupku nabavke roba, usluga i ustupanju radova u pojedinim slučajevima i**
  - **Nepoštivanje Zakona o trezoru i Uputstva o izvršavanju budžeta sa Jedinstvenog računaTrezora u dijelu usaglašenja pomoćnih evidencija Porezne uprave sa glavnom knjigom Trezora prije izrade konačnog bilansa.**
4. Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji Porezne uprave FBiH, daju istinit i fer pregled u svim značajnim aspektima o položaju i finansijskim rezultatima poslovanja za godinu koja je završila 31.12.2003.godine, osim za napomene date u tački 3.

Zamjenik generalnog revizora

Generalni revizor

Branko Kolobarić, dipl.oec.

---

mr.sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

IZVJEŠTAJ
O IZVRŠENOJ REVIZIJI
FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
POREZNE UPRAVE FBiH
NA DAN 31.12.2003.GODINE

1 UVOD

Porezna uprava FBiH je jedinstvena uprava u sastavu Ministarstva finansija FBiH, koja vrši upravne i druge stručne poslove u oblasti javnih prihoda koji su joj propisani u nadležnost Zakonom o poreznoj upravi FBiH i drugim federalnim propisima. Poreznom upravom FBiH rukovodi Direktor Porezne uprave, koji ima i svog zamjenika. Direktor i Zamjenik direktora Porezne uprave odgovorni su ministru finansija FBiH za svoj rad i rad Porezne uprave, a u okviru svojih prava i dužnosti. Porezna uprava FBiH je organizirana na dva nivoa:

- federalnom
- kantonalnom (Sarajevo, Zenica, Tuzla, Mostar, Bihać, Goražde, Novi Travnik, Ljubuški, Orašje i Tomislavgrad).

Unutrašnja organizacija i način rada Porezne uprave FBiH utvrđeni su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Porezne uprave FBiH br.01-02-1299/01 od 21.03.2001. godine, na koji je saglasnost dala Vlada FBiH dana 29.03.2001. godine aktom broj 49/01.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Porezne uprave utvrđene su organizacione jedinice koje čine Poreznu upravu, a to su :

- Središnji Ured Sarajevo;
- Kantonalni Porezni uredi;
- Ispostave po općinama;
- Ispostave za više općina;
- Područni uredi.

Ukupan broj uposlenih na dan 31.12.2003. godine u Poreznoj upravi bio je 1.543, broj uposlenih planiran budžetom iznosi 1.600, dok planirani broj uposlenih predviđen Pravilnikom o sistematizaciji iznosi 1.933.

Sjedište Porezne uprave FBiH je u Sarajevu, ulica Husrefa Redžića br.3.

II OSVRT NA PRETHODNU REVIZIJU

Po preporukama datim u prethodnoj reviziji, tim za reviziju konstatuje da su ispoštovane preporuke koje se odnose: na evidentiranje oduzete robe u vanbilansnoj evidenciji; donesena su pojedinačna rješenja o plaći; donešena su pravila u vezi utroška sredstava reprezentacije; primjenjene su propisane stope otpisa stalnih sredstava; izvršen je popis obaveza i izvršeno je iskniženje više iskazane vrijednosti zgrada i stanova iz knjigovodstvenih evidencija Porezne uprave.

Od preporuka iz prethodnog revizijskog Izvještaja koje nisu ispoštovane navodimo najznačajnije:

Utvrđeno je nedovoljno funkcionisanje sistema internih kontrola koje bi u potpunosti bile dostatne za punu zaštitu imovine i sredstava; utvrđene su nedosljednosti u primjeni Uredbe o postupku nabavke roba, vršenju usluga i ustupanju radova; nepoštivanje Zakona o Trezoru u dijela evidentiranja vlastitih prihoda.

III CILJ I OBIM REVIZIJE

Cilj revizije finansijskih izvještaja je da omogući revizoru da izrazi mišljenje o tome da li su finansijski izvještaji pripremljeni u svakom značajnom pogledu, u skladu sa važećom regulativom. Cilj revizije je i ocjena računovodstvenog sistema kao i ocjena sistema internih kontrola u smislu da li su prikladno postavljene za sprečavanje ili otkrivanje značajnog pogrešnog prikazivanja i da li sistem internih kontrola funkcioniše.

Cilj revizije je da se ispituju finansijski izvještaji kako bi se steklo razumno uvjerenje da su isti u svim značajnim iznosima realno i objektivno predstavljeni, cjeloviti i valjani, da li su isplate javnih rashoda ili korištenje prihoda vršene uz odgovarajuća ovlaštenja i za predviđene svrhe.

Također cilj revizije je i sagledavanje organizacione strukture putem koje se vrši poslovanje klijenta a posebno provjera koordinacije između Središnjeg ureda Sarajevo i kantonalnih ureda. Potrebno je provjeriti aktivnosti koje obavlja klijent a koje su utvrđene propisima i pravilima o unutrašnjoj organizaciji. Na taj način steći će se slika o poslovanju klijenta u cjelini pribavljanjem informacija o potencijalnim rizicima u poslovanju i o tome kako menadžment klijenta pokušava taj rizik ograničiti (smanjiti) uz pomoć internih kontrola.

Fokus revizije biti će usmjeren na Središnji ured u Sarajevu, Kantonalni ured Tuzla i Kantonalni ured Zenica.

Cilj revizije je provjera da li su primjenjene preporuke iz prethodne revizije. Revizijom finansijskih izvještaja biti će dati nalazi i preporuke za dalji rad sa naglaskom na što efikasniju i ekonomičniju zaštitu imovine i trošenje sredstava, kao i stvaranje podloge za uvođenje, primjenu i efikasan rad interne kontrole.

IV NALAZI I PREPORUKE

Menadžment i sistem internih kontrola

Uvidom u radnu dokumentaciju i akte Porezne uprave, utvrđeno je da je Odlukom broj 10/04-49-3139-1/01 J.O od 21.12.2001.godine, formirana Komisija za internu kontrolu koja se sastoji od Predsjednika i četiri člana sa zadatkom redovnog internog računovodstvenog nadzora-interne kontrole poslovanja Porezne uprave.

Uputstvom br. 10/04-49-3139-2/01-H.D. donesenim od strane Direktora Porezne uprave utvrđeni su zadaci interne kontrole u smislu da li su računovodstvene transakcije izvršene u skladu sa zakonskim propisima, da li postoji adekvatna računovodstvena dokumentacija te da li finansijski izvještaji pružaju kompletne, pouzdane i vjerodostojne informacije o rezultatima finansijskih operacija i o finansijskim pozicijama.

Navedenim Uputstvom je utvrđeno da se kontrola obavlja po potrebi ili nalogu Direktora.

Uvidom u dokumentaciju i Izvještaje Komisije za internu kontrolu Porezne uprave FBiH za 2003. godinu, utvrđeno je da je Komisija samo radila po nalogima Direktora.

Uvidom u dokumentaciju i Izvještaje Komisije za internu kontrolu, utvrđeno je da je Komisija tokom 2003. godine po nalogu Direktora izvršila kontrolu vezanu za: kupovinu stanova od preduzeća "Urbing" Mostar kao i kupovine stanova u Kantonalnom Poreznom Uredu Mostar u periodu od 1999. godine do dana kontrole; preispitivanje isplate stimulacije i drugih troškova u Kantonalnom Poreznom Uredu Livno; način obračunavanja i plaćanja poreza na promet nekretnina u Kantonalnom Poreznom Uredu Mostar i provjeru dosijea i poreznih evidencija za pojedine porezne obveznika u Kantonalnom Poreznom Uredu Mostar.

O obavljenim kontrolama Komisija je sačinila Izvještaje u kojima je dato mišljenje o utvrđenim propustima u poslovanju. Propusti se odnose na: nepostupanje rukovodioca Kantonalnog ureda u Mostaru prema uputama iz Središnjeg ureda u dijelu provjere rada ovlaštenih inspektora u inspeksijskom nadzoru; propuste uposlenika koji su postupali suprotno Zakonu o upravnom postupku (nije donešeno Rješenje o poreznom oslobođanju); ne obračunavanje kamate na promet nekretnina zbog neblagovremene uplate poreza u Kantonalnom uredu u Mostaru; propuste u ne zaduživanju poreznih obveznika po pravosnažnim rješenjima.

Na osnovu navedenih Izvještaja gdje su utvrđene nepravilnosti, Direktor Porezne uprave je podnio prijedloge prvostepenoj disciplinskoj komisiji za utvrđivanje disciplinske odgovornosti uposlenika Porezne uprave nakon kojih su izrečene disciplinske mjere zbog povreda službenih dužnosti.

Uočene nepravilnosti, djelimično su i posljedica nedovoljnog funkcionisanja sistema internih kontrola.

Preporuka menadžmentu:

- **menadžment treba da uspostavi funkcionisanje sistema interne kontrole u cilju kontinuiranog praćenja svih poslovnih transakcija i nadzora od strane interne kontrole, kako bi ostvario punu kontrolu nad trošenjem budžetskih sredstava;**
- **da Porezna uprava FBiH osigura adekvatno praćenje utroška budžetskih sredstava donošenjem finansijskih dinamičkih planova po kantonalnim uredima i**
- **da se u skladu sa novim (usvojenim) Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, u dijelu koji se odnosi na unutrašnju kontrolu, poboljšaju i pojačaju aktivnosti oko nadzora nad zakonitosti rada Porezne uprave FBiH.**

SISTEM UPRAVLJANJA BUDŽETOM

Ukupno iskazani vlastiti (neporezni) prihodi Porezne uprave u u analitičkim knjigovodstvenim evidencijama u 2003 godini iznose 2.070.058,76 KM, a sastoje se od :

- **prihoda od pružanja javnih usluga drugima u iznosu od 2.047.833,36 KM (porezne markice i 5 % troškova prisilne naplate),**
- **ostalih prihoda nastalih greškom pri upisu budžetske organizacije u iznosu od 22.225,40 KM.**

Ukupno iskazani prihodi od pružanja javnih usluga u iznosu od 2.047.833,36 KM se sastoje od prihoda od poreznih markica u iznosu od 1.239.253,30 KM i prihoda od 5% troškova od prisilne naplate u iznosu od 808.580,06 KM (prema podacima kojima raspolaže Porezna uprava).

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, iskazane prihode od 5% troškova prisilne naplate u iznosu od 808.580,06 KM ne možemo potvrditi iz razloga što timu za reviziju nisu dati dokazi o ukupnom iznosu naplaćenih prihoda po osnovu troškova prisilne naplate.

Naime u Izvještaju Sektora za nadzor, instruktazu obuku i prisilnu naplatu navedeno je da je u 2003. godini po osnovu prisilne naplate ukupno naplaćeno 36.186.179,00 KM dok je prema evidencijama navedenog Sektora saldo duga sa 31.12. 2003. godine iznosio 449.448.484,00 KM.

U iznosu od 36.186.179,00 KM su sadržani i prihodi po osnovu troškova prisilne naplate (5% od ukupne porezne obaveze kao trošak naplate).

Tim za reviziju nije mogao utvrditi tačan iznos navedenih prihoda iz razloga nepostojanja adekvatnih evidencija Porezne uprave.

U toku 2003. godine Sektor za nadzor, instruktazu obuku i prisilnu naplatu je inicirao promjenu propisa koji se odnose na prinudnu naplatu a u cilju poboljšanja naplate javnih prihoda. Također navedeni Sektor je održavao sastanke sa rukovodiocima kantonalnih ureda u cilju jedinstvenog postupanja u postupku prisilne naplate.

Rashodi i izdaci su ostvareni u ukupnom iznosu od 31.914.404,44 KM i u odnosu na planirane su manji za 1.297.347,71 KM ili za 3,90%.

Međutim uvidom u prezentiranu dokumentaciju, konstatovano je da nije postupljeno u skladu sa Zakonom o budžetima/proračunima i Zakonom o izvršavanju budžeta/proračuna u FBiH za 2003. godinu što je rezultiralo prekoračenjem budžetskih pozicija u ukupnom iznosu od 191.542,10 KM a prekoračenja se odnose na:

- izdatke za vodu i kanalizaciju u iznosu od 8.656,09 KM
- izdatke telefonskih i poštanskih usluga u iznosu od 158.438,58 KM
- izdatke za unajmljivanje skladišnog prostora u iznosu od 24.447,43 KM

Navedena prekoračenja po budžetskim pozicijama evidentirana su na svim organizacionim jedinicama Porezne uprave.

Revizorskom timu nije prezentiran Ugovor o štampanju poreznih markica za duhanske preradevine i alkoholna pića za 2003. godinu. Procedura oko izbora najpovoljnijeg ponuđača provodi Ministarstvo finansija FBiH.

Uvidom u knjigovodstvenu dokumentaciju u kantonalnim uredima, utvrđeno je da postoje isplate koje po svom karakteru ne bi se smjele plaćati gotovinski putem blagajne (investiciono održavanje, rezervni dijelovi za automobile, gume za automobile i slično). Tim za reviziju je utvrdio da su isplate izvršene u manjim iznosima.

Preporuke menadžmentu:

- da Porezna uprava FBiH uspostavi adekvatne evidencije o naplaćenim prihodima po osnovu prisilne naplate;
- da Porezna uprava FBiH nastavi aktivnosti u cilju povećanja prihoda od prisilne naplate u skladu sa zakonskim propisima;
- da se obezbijede Ugovori o štampanju poreznih markica za duhanske preradevine i alkoholna pića kako bi se dosljedno, blagovremeno i u potpunosti primijenila Uredba o postupku nabavke robe, vršenju usluga i ustupanju radova i
- da Porezna uprava FBiH ostvaruje izdatke utvrđene u Budžetu i samo za namjene koje su određene Budžetom i to do visine utvrđene u njegovom posebnom dijelu u skladu sa

odredbama člana 8. i 14. Zakona o budžetima/proračunima u FBiH i odredbama člana 5. Zakona o izvršavanju budžeta/proračuna FBiH za 2003. godinu.

STANJE IMOVINE, POTRAŽIVANJA I OBAVEZA

Revizijom je utvrđeno da je Porezna uprava donijela Odluku o formiranju Centralne popisne komisije za popis stalnih sredstava, sitnog inventara, novčanih sredstava, vrijednosnih papira, obaveza i potraživanja broj 10/04-1-49-3849-1/03-H.D. od 03.12.2003. godine. Navedena komisija je sačinila izvještaj (zapisnik) o popisu broj 10/04-49-3849-3/04-A.S. od 27.02.2004. godine u kojem je napravljen pregled stanja imovine po kantonalnim uredima.

Također na osnovu Rješenja o generalnim ovlastima za rukovodioce kantonalnih ureda izdatog od strane Direktora Središnjeg ureda br. 10/05-49-2022/01 od 10.09.2001. godine, rukovodioci Kantonalnih ureda formirali su komisije za popis cjelokupne imovine u kantonalnim uredima o čemu su sastavljeni izvještaji i proslijeđeni u Središnji ured kako bi Centralna popisna komisija napravila izvještaj o popisu Porezne uprave FBiH.

Revizijom stalnih sredstava u kantonalnom uredu u Zenici a uvidom u dokumentaciju, utvrđeno je da nije izvršena uknjižba poslovne zgrade kod nadležnog organa. U prethodnoj reviziji data je preporuka da se poduzmu radnje za uknjižbu a što nije urađeno do dana okončanja revizije.

Zbog problema u prenosu prava vlasništva, Središnji ured je uputio dopis broj 10/04-2-49-4543/03 – M.H. od 20.01.2004. godine Federalnom pravobranilaštvu u kojem traži mišljenje na kupoprodajni ugovor.

Po preporuci iz prethodne revizije a uvidom u popisne liste kao i drugu knjigovodstvenu dokumentaciju kantonalnog ureda Ljubuški, utvrđeno je da procjena vrijednosti motornih vozila (21 vozilo) nije u cijelosti izvršena u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH.

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, utvrđena je razlika iskazanih obaveza u iznosu od 79.027,20 KM. Više je iskazano stanje u analitičkom bruto bilansu u odnosu na finansijske izvještaje a odnosi se na obavezu od 77.000,00 KM koja je knjižena kao avans prema dobavljaču. Uvidom u dokumentaciju (nalog za knjiženje), utvrđeno je da je knjigovođa u Poreznoj upravi proknjižio avans. Međutim Trezor je izvršio storniranje plaćanja avansa a da nije izvršio storniranje avansa i knjiženja koja se odnose na taj avans.

Uvidom u dokumentaciju, tim za reviziju je utvrdio da se iznos avansa odnosi na građevinske radove u kantonalnom uredu Ljubuški-Porezna ispostava Posušje. Stvarno plaćanje je izvršeno 04.01. 2004. godine na osnovu fakture dobavljača.

Preostala razlika u iznosu od 2.027,20 KM odnosi se na obavezu prema dobavljačima-blagajna. Navedena greška je nastala što je trezor fiktivno stornirao plaćanje čeka 31.12.2003. godine a da nije izvršio storniranje navedenog iznosa, tako da je ostala obaveza u konačnom bruto bilansu.

Preporuke menadžmentu:

- da se u saradnji sa nadležnim institucijama FBiH nastave poduzete aktivnosti kako bi se utvrdilo pravo vlasništva nad poslovnom zgradom u Zenici;
- da se izvrši procjena vrijednosti doniranih motornih vozila u kantonalnom uredu u Ljubuškom u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta/proračuna u FBiH i
- da se poduzmu adekvatne mjere i aktivnosti u vezi usaglašenja pomoćnih evidencija Porezne uprave sa glavnom knjigom Trezora prije izrade konačnog bilansa, a u skladu sa Zakonom o Trezoru i Uputstvom o izvršavanju budžeta sa Jedinstvenog računa Trezora.

POSTUPANJE U SKLADU SA UREDBOM O JAVNIM NABAVKAMA

Uvidom u dokumentaciju, utvrđeno je da su Budžetom odobrena sredstva za nabavku opreme iznosila 990.758,15 KM (planiran iznos na Zajedničkim Službama Vlade Federacije) a utrošeno je 526.892,70 KM ili 53,18% od planiranih sredstava.

U skladu sa Uredbom o postupku nabavke robe, vršenju usluga i ustupanju radova izvršena je nabavka informatičke opreme, putničkih automobila (17 kom), kopir i fax aparata.

Obavijesti od strane Službe za zajedničke poslove o izboru najpovoljnijeg ponuđača su stigle 20.10.2003. godine za nabavku i isporuku goriva i maziva za motorna vozila, kerozina za helikoptere I ekstra lakog ulja, 17.10.2003 godine za nabavku i isporuku kancelarijskog materijala i pribora za grupu B (toneri, ketridži, riboni za fotokopir aparate, štampače i fax aparate) i 27.10.2003. godine za nabavku i isporuku kancelarijskog materijala i pribora za grupu A.

Uvidom u dokumentaciju kantonalnog ureda Zenica, utvrđeno je da procedure propisane Uredbom o postupku nabavke robe, vršenju usluga i ustupanju radova, nisu ispoštovane u cijelosti u slijedećim slučajevima: usluge tehničkog pregleda, ovjera dnevne tehničke ispravnosti i pranja putničkih vozila i usluga održavanja voznog parka.

Preporuka menadžmentu:

- kako bi Porezna uprava ispoštovala Uredbu o postupku nabavke robe, vršenju usluga i ustupanju radova, dužna je primjenjivati procedure kako to predviđaju odredbe Uredbe, kako bi svi potencijalni ponuđači bili dovedeni u ravnopravan položaj i na kraju provedenih procedura da se zaključuje ugovor sa najpovoljnijim ponuđačem.

OSTALI BITNI NALAZI

Sagledavajući poslovanje i funkcionisanje Porezne uprave ističemo:

- analitički bruto bilansi koji se odnose na kantonalne urede i analitički bruto bilans na nivou Porezne uprave nisu međusobno usklađeni po pozicijama obaveza;
- problem skladištenja oduzete robe sa aspekta bezbjednosti i dovoljne zaštite (kantonalni ured Tuzla i Zenica). Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, utvrđeno je da je u 2003. godini bilo krađe oduzete robe od strane trećih lica, zbog neodgovarajućih uvjeta za skladištenje i čuvanje i
- na osnovu prezentirane dokumentacije je utvrđeno da se u skladištu kantonalnog ureda u Zenici nalazi roba kojoj je istekao rok upotrebe . Prema odredbama člana 16. Uredbe o načinu i postupku raspolaganja oduzetom robom od pravnih i fizičkih lica, Porezna uprava je dužna namjenski upotrijebiti oduzetu robu i snositi ispravnost ove robe kao i sve druge troškove od momenta preuzimanja iste.

Preporuka menadžmentu:

- da se prije izrade konačnog bilansa, evidencije Porezne uprave FBiH usklade po pozicijama;
- da se u skladu sa članom 55. Pravilnika o procedurama prisilne naplate poreznih obaveza, zaplijenjena roba skladišti na mjesta koja obezbjeđuju dovoljnu garanciju za sigurnost i
- da se u skladu sa odredbama člana 16 i 18. Uredbe o načinu i postupku raspolaganja oduzetom robom obezbijedi namjenska upotreba i odgovornost za ispravnost oduzete robe kao i da se izvrši uništenje robe za koju je istekao rok upotrebe.

IT SISTEM

IT sistem Porezne uprave karakteriše raznoliki hardver i softverska rješenja. Aplikacije su odvojene i razvijane različitim softverima. Iako su računari povezani u lokalne mreže u uredima, računarske mreže Središnjeg ureda i kantonalnih ureda nisu povezane. Komunikacija i razmjena podataka, Središnji ured-kantonalni uredi se ostvaruje putem e-maila. Baze registara se ažuriraju u Središnjem uredu, a zatim distribuiraju na magnetnim medijima u kantonalne urede.

Serveri u Središnjem uredu su smješteni u posebnu prostoriju koja nije klimatizirana !

Veći dio radnih stanica u lokalnim mrežama je stariji hardver sa instaliranim operativnim sistemima sa sigurnosnim nedostacima.

Aplikacija poreskog knjigovodstva se izvodi u lokalnim računarskim mrežama kantonalnih ureda sa posebnim bazama. Softver kojim je razvijena, teško da bi mogao podnijeti jedinstvenu bazu podataka na nivou Porezne uprave zbog velikog broja podataka. U svrhu dobijanja podataka na nivou Središnjeg ureda, baze poreskog knjigovodstva kantonalnih ureda se importuju u drugu vrstu baze.

Podršku IT sistemu Porezne uprave daju zaposlenici IT sektora. Uočeno je da u postojećoj sistematizaciji radnih mjesta u potrebnim kvalifikacijama za radna mjesta IT specijalista nije obavezno IT usmjerenje. U toku revizije izvršena je korekcija za jedan profil stručnjaka. Smatramo da je to potrebno uraditi i za ostale predviđene profile.

Kao dio projekta US Treasury modernizacije Porezne uprave, predviđena je zamjena postojećeg IT sistema jedinstvenim sistemom (projekat vrijedan 6 mil US\$) kojim će biti obuhvaćene postojeće aplikacije poreskog knjigovodstva i registara, mrežna infrastruktura i hardver.

Početak implementacije razvijenog rješenja predviđen je za septembar i planirano je da bude završen do kraja tekuće godine.

S obzirom da je isti projekat već implementiran u Republici Srpskoj smatramo neophodnim maksimalan angažman menadžmenta Porezne uprave na obezbijedenju preduvjeta potrebnih za uspješnu implementaciju u Poreznoj upravi FBiH.

Značajno je napomenuti odstupanje u izboru softverskog rješenja projekta u odnosu na slične projekte u organima uprave.

Nejasno je pitanje podrške IT sistemu nakon implementacije. Ukoliko se Porezna uprava odluči za vlastitu podršku, neophodno je pristupiti obezbijedenju preduslova za to: edukacija zaposlenika IT Sektora i zapošljavanje novih IT specijalista.

Implementaciju IT sistema treba da prati i izgradnja adekvatne politike IT sigurnosti-dokument IT sigurnosne politike u skladu sa ISO standardima IT sigurnosti, a u svrhu efikasnog upravljanja IT rizicima .

Isto tako smatramo da menadžment Porezne uprave zajedno sa IT osobljem kao dio razvojne politike Porezne uprave treba definisati i strategiju IT razvoja - dokument IT strategija u svrhu postizanja važećih standarda u primjeni IT-a.

Porezna uprava kao značajna institucija treba da ima veoma razvijen IT sistem za podršku poslovnim procesima obračuna i naplate poreza i evidencija poreskih obveznika kao najbitniji za visinu budžeta sada u FBiH, a kasnije u BiH.

V ZAKLJUČAK

Izvršenom revizijom finansijskih izvještaja Porezne uprave za 2003. godinu, u cilju postizanja transparentnosti u radu kao i javne odgovornosti menadžmenta za zakonitost i efikasnosti rada, konstatovan je napredak u radu koji se prvenstveno ogleda u evidentiranju oduzete robe u vanbilansnoj evidenciji, poštivanju Zakona o radnim odnosima i plaćama službenika organa uprave u FBiH, primjeni računovodstvenih propisa kao i napretku u funkcionisanju sistema interne kontrole.

Međutim, potrebno je pojačati funkcionisanje sistema internih kontrola kod izvršenja finansijskog plana tako da se posebna pažnja posveti planiranju izdataka i realizaciji istih u skladu sa postojećim zakonskim propisima. Također potrebno je uspostaviti adekvatne evidencije o naplaćenim prihodima po osnovu prisilne naplate.

Uzimajući u obzir naprijed navedeno i stupanje na snagu Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Porezne uprave na koji je saglasnost dala Vlada FBiH svojom Odlukom broj 610/2003 od 20.11.2003. godine (stupa na snagu 60 dana od dana dobivene saglasnosti), smatramo da će isti ukoliko poduzme potrebne aktivnosti značajno doprinijeti zakonitosti rada kao i uspješnosti i efikasnosti u sprovođenju postavljenih ciljeva, te pouzdanosti i objektivnosti finansijskih izvještaja.

VI KOMENTAR

U ostavljenom roku, Porezna uprava FBiH dopisom broj 10/04-14-2280/04-F.B: od 21.06.2004. godine, pismeno se očitovala na Izvještaj o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja za 2003. godinu. Za određen broj nalaza su data dodatna obrazloženja kojim se pojašnjavaju okolnosti koje su dovele do utvrđenih nepravilnosti u poslovanju i evidentiranju poslovnih transakcija, koje se posebno odnose na: upravljanje Budžetom, na nepostojanje adekvatnih evidencija naplate troškova prisilne naplate, nedosljednosti u primjeni Uredbe o postupku nabavke roba, usluga i ustupanju radova u pojedinim slučajevima i nepoštivanje Zakona o trezoru i Uputstva o izvršavanju budžeta sa Jedinstvenog računa Trezora u dijelu usaglašenja pomoćnih evidencija Porezne uprave sa glavnom knjigom Trezora prije izrade konačnog bilansa.

Ostale nalaze i preporuke u Izvještaju o izvršenoj reviziji Porezna uprava FBiH je prihvatila u cijelosti.

Viši revizor

Munib Ovčina, dipl.oec

Voda tima

Admir Džumhur, dipl.oec